

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Ангелина Петрова Петрова, НМА

за дисертацията на Теодора Димитрова, кандидат за придобиване на научната и образователна степен „доктор“ с дисертация на тема

МЕТОДИ ЗА МНОГОГЛАСНО СЛУХОВО ОБУЧЕНИЕ

ЧРЕЗ СЪВРЕМЕННА МУЗИКА

Теодора Димитрова е родена през 1968 г. в гр. София. Завършва теоретичния клас на СМУ „Л. Пипков“ в гр. София със специалност Пиано през 1987 г., а през 1992 г. се дипломира като магистър в НМА ”Проф. Панчо Владигеров” със специалности Хорово дирижиране в класа на проф. Лилия Гюлева и Теория на музиката. Изучава факултативно и орган в класа на проф. Нева Кръстева.

Теодора Димитрова бе редовен докторант отг. в катедра „Теория на музиката“, като първоначално започна работа при проф. Пенка Кадиева през 2014. Аз съм неин научен ръководител от 2015г. Темата на работата х бе уточнена окончателно в този период. Тя представи завършения си ръкопис, който бе одобрен от катедра „Теория на музиката“ със заседание от 15.06.2018. Поначало интересите ѝ бяха насочени в областта на практиката и теорията, свързани с интерпретацията и слуховото усвояване на музика от ХХ век. Както се вижда и от представената академична справка от докторантката, нейният път винаги е бил свързан с областта на изпълнителството и хоровото дирижиране, където се е породил и интересът ѝ към съвременната музика и теоретичното изследване.

Нейните първоначални изпълнителски активности преминават през сътрудничеството и с различни хорови състави, като акомпанятор, като диригент и основател на състави. Сред тях най-трайно е сътрудничеството ѝ с “Te Deum Adoramus” (от 1997). През 2018 има ангажимент с детския хор на БНР. Тя има немалко награди в областта на хоровото изпълнителство със

значителна тежест: от „Златна лира“ /2017/, до международни отличия в Англия, Белгия, Португалия. Концертната ѝ дейност е впечатляваща, активна, свързана с различни стилове музика, включително и съвременна. С тази „изпълнителска“ част в биографията си тя се представя с тежест и многогодишно присъствие.

В областта на научните разработки и в рамките на своята работа върху дисертацията си **„МЕТОДИ ЗА МНОГОГЛАСНО СЛУХОВО ОБУЧЕНИЕ ЧРЕЗ СЪВРЕМЕННА МУЗИКА“**, както и присъства на редовните докторантски конференции в НМА с две от тях, които познавам като качество и представителност на текстовете. Третата е в интернет-издание. Т.Димитрова е изкушена и в областта на музикалното администриране и мениджмънт, участва с мениджърски проекти и известно време е и служебно ангажирана и като експерт на НЦМТ.

Теодора Димитрова се занимава сериозно и задълбочено с проекта си за докторска дисертация, като в рамките на нейните задължения на докторант имаше и съответната педагогическа натовареност. От 2017 г., след представянето на ръкописа - след изтичане на срока на редовната докторантура, но в рамките на допустимия от закона срок - тя пое ангажимент като хоноруван асистент по солфеж. Така виждаме полето на нейните активности: то е свързано с дългогодишна концертна дейност, и с интереси и като педагог. На практика със редовната си докторантура тя е започнала развитието си в областта на музикознанието, като целта е именно защитата на труда ѝ.

Дисертацията **„МЕТОДИ ЗА МНОГОГЛАСНО СЛУХОВО ОБУЧЕНИЕ ЧРЕЗ СЪВРЕМЕННА МУЗИКА.“** следва идеи за уплътняването на идеите за музиканослуховата подготовка с музикално-психологически и музикалнотеоретични познание. Обектът съвременна музика, както и особено акцентът „върху музиканослуховите методи за нейното изучаване са винаги актуални, особено в изменящите се и обновяващи се параметри на

теоретичното знание. В това отношение Теодора Димитрова се опира на авторитетната традиция на разработки в областта на музикалнослуховото обучение във връзка със съвременната музика, което в Българската школа започва с проф.А.Диамандиев и преминава през авторитетното изследване на проф.Кадиева, озаглавено „Музикалният сух и съвременната музика“. В тази област работят също А.Текелиев, Ив.Пеев и ЗВ.Йонова, Пл.Арабов, А.Петрова.

Дисертацията на Т. Димитрова навлиза много смело в огромната теоретична област на теоретичното знание за хармонията, ладовете, композиционните техники и композиционните аспекти на музиката от ХХ век с ясно очертана цел да сравни някои гледни точки на познатото у нас руско музиковедение със актуалните западноевропейски традиции. Тази „нишка“ преминава през основните глави: *Глава първа: „Еволюцията на многогласа през ХХ и ХХІ век и значението на музикалния слух в контекста на новите условия“*, глава втора: *„Систематизация и анализи на музикалнослухови методи за многоглас в условията на съвременна музика“* и глава трета *„Практическа част: комплекс упражнения за развитие на слуха за многоглас във връзка със съвременната музика“*. Трудът обхваща 309 страници текст, богата библиография от заглавия на български, руски, английски език, както и множество нотни примери.

Неминуемо се е получил силен акцент върху водещи и актуални руски музикалнотеоретични разработки. В този смисъл е ценен паралелът, сблъсъкът и особено сравнителното показване на методите на автори като Карасьова, Бычков, Масльонкова и разработки на автори като Ларс Едлунд (присъстващ в традициите на българското музикалнослухово обучение още от А.Диамандиев и П.Кадиева); д-р Лармина, Беноа и Меню. В динамичният теоретичен контекст е невъзможна „концентрацията“ и работата само с един вид подходи към музикалнослуховата подготовка относно съвременната музика: винаги традициите се „оглеждат една в друга“, преосмислят се една-

друга. Така вглеждането в тях и изводите са съществени и интересни. Също в рамките на изследването бих отделила анализа на българските автори, които интерпретират слуховите проблеми на съвременната музика и методите на проф. Пенка Кадиева, която получава заслужено признание за актуалните и иновационни идеи. Обръща се внимание и на очертаващата се днес тенденция към вплитане на когнитивни и музиканопсихологически знания в музикалнослуховата област.

Приносите в дисертацията на Т.Димитрова могат да се групират в две основни насоки: действително тя ясно е посочила като най-съществен свой принос анализа и класификацията на музикалнослуховите методи, които интерпретира. Така се осигурява актуалност на изследването, изразена в *класификация и систематизация* на музикалнослуховите методи.

Музикалнопрактическата област е засегната също - в търсене на определена еволюция и прилагане на усвоеното от Т.Димитрова в нейната научна работа. Разбира се комбинирането и систематизирането на видовете упражнения е винаги полезно, но според мен е необходимо тя да отдели по-ясно авторските комплекси-упражнения от тези, които използва по източници и методически ръководства. Областта на съвременната музика като музикалнослухов обект е на практика неизчерпаема: тя съдържа интонационни комплекси, но също и елементи и подходи на слуховия анализ, на развитието на многогласен и мелодичен слух в много направления. Като приветствам нейните опити, трябва също да подчертая, че би трябвало в бъдеще да се засили присъствието на създадени от авторката упражнения и примери, както и да се покаже не само доближаването, но и различията при вплитането на областите на фолклорното, на акордовото и тембровото слушане като обекти на музикалнослуховото обучение. Желателно е да присъства и областта на музикалнослуховия анализ, целият мощен апарат на асоциативността и постепенното „доближаване“ към партитурата и анализа на творбите от XX и XXI век,

което се предлага в музикалнослуховите системи за обучение на Улрих Кайзер, дьо Лармина и др. Положителен е практическият ѝ принос в разглеждането и коментара на веб-базираните приложения за слухова подготовка в областта на XX век.

Въпреки възможните пожелания, каквито могат винаги да възникнат, както и в контекста на впечатленията ми от съвместната ни работа, трябва да установя, че е създадена сериозна и задълбочена дисертация с актуална тематика. Трудът е разгърнат, мащабен, създаден с амбиция и собствен почерк. Въз основа на постиженията в нея предлагам на почитаемата комисия да присъди на кандидатката Теодора Димитрова научната и образователна степен „доктор“.

Ангелина Петрова